

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4626 din 05.08.2020

La nr. 06/1-4078 din 08.07.2020

**Ministerul Economiei și
Infrastructurii**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind modificarea articolului 1 din Legea nr. 1295/2002 privind Zona Economică Liberă „Ungheni-Business”.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

R. Flocea

Ruslan FLOCEA

MINISTERUL ECONOMIEI ȘI INFRASTRUCTURII AL REPUBLICII MOLDOVA	
Nr. de intrare	<u>9385</u>
Indexul	<u>" 05 " 08 2020</u>

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6723 din 04.08.2020

la proiectul de lege privind modificarea articolului 1 din Legea nr. 1295/2002 privind Zona Economică Liberă „Ungheni-Business”

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Economiei și Infrastructurii, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Autorul proiectului a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect, condiție prevăzută de art. 9 al Legii nr.239/2008 *„(1) După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]".*

Anunțul privind organizarea consultărilor publice, proiectul înaintat spre expertizare și nota informativă au fost plasate pe pagina web a Ministerului Economiei și Infrastructurii: www.mei.gov.md la data de 25.06.2020, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul menționat.

Având în vedere circumstanțele enunțate, transparența decizională a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, *„Prezentul proiect este elaborat urmare a solicitării Consiliului Raional Ungheni în temeiul art. 4 alin. (3) din Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere având ca scop extinderea Zonei Economice Libere ”Ungheni-Business””. De asemenea, în notă se mai menționează că „Prin prezentul proiect se propune transmiterea în folosința Zonei Economice Libere a unui teren cu suprafața de 2,1271 ha, cu numărul cadastral 9261311.032, amplasat în extravilanul satului Pîrlița și a unei porțiuni de teren cu suprafața 3,76 ha din terenul cu numărul cadastral 9261311.004, amplasat în extravilanul satului Pîrlița”.*

Analizând normele elaborate s-a constatat că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se urmărește extinderea Zonei Economice Libere „Ungheni-Business” prin adăugarea în componența acesteia a 2 terenuri cu suprafața cumulată de 5,8871 ha. Respectiv, beneficiile economice ale regimului juridic al zonei economice libere vor profita noilor potențiali rezidenți.

Cu toate acestea, proiectul nu individualizează care anume porțiuni de teren de 3,76 ha din terenul cu nr. cadastral 9261311.004 cu suprafața de 6,7 ha urmează să fie inclus în componența zonei economice libere. Formularea ambiguă a proiectului împiedică atingerea obiectivelor urmărite și poate crea circumstanțe pentru manifestări de corupție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, redând în acest sens principalele prevederi ale proiectului și elementele noi, precum și modul de încorporare a proiectului în cadrul normativ în vigoare.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină *„e) fundamentarea economico-financiară”.*

Având în vedere natura relațiilor sociale reglementate de proiect, implementarea acestuia nu presupune alocarea de mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat.

I.5.4. Întocmirea studiilor de fezabilitate.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

În textul proiectului a fost depistată expunerea unei norme de o manieră ambiguă, deoarece nu redă claritate și previzibilitate. Norma respectivă prevede includerea în Zona Economică Liberă „Ungheni-Business” a unei porțiuni dintr-un teren integral, iar în privința acestei porțiuni de teren nu sunt nominalizate careva date de individualizare sau localizare în spațiu pentru a putea fi determinate cu precizie hotarele zonei libere. Analiza amănunțită în legătură cu factorul de risc în cauză este descrisă la compartimentul III din prezentul Raport.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Textul proiectului nu vine în contradicție cu normele juridice în vigoare, însă se atestă prezența unei lacune de drept, în privința identificării porțiunii de teren vizată, ceea ce acordă proiectului un caracter confuz. Aspectele date sunt analizate în compartimentul III al prezentului Raport.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și nici a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art. I din proiect

Art. I. – La articolul 1 din Legea nr. 1295/2002 privind Zona Economică Liberă „Ungheni-Business” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.113-114 articolul 898), alineatul (2) se completează cu litera k) cu următorul cuprins:

„k) un teren cu suprafață de 2,1271 ha, cu numărul cadastral 9261311.032, amplasat în extravilanul satului Pîrlița și a unei porțiuni de teren cu suprafața 3,76 ha din terenul cu numărul cadastral 9261311.004, amplasat în extravilanul satului Pîrlița”.

Obiecții:

Norma precitată stabilește că Zona Economică Liberă „Ungheni-Business” se completează cu 2 terenuri. Problematika normei constă în faptul că unul dintre terenuri nu este identificat cu suficientă precizie pentru a putea fi localizat. Expresia utilizată în proiect, „și a unei porțiuni de teren cu suprafața 3,76 ha din terenul cu numărul cadastral 9261311.004”, nu corespunde criteriilor de predictibilitate și claritate a legii. În condițiile în care terenul cu nr. cadastral 9261311.004 are o suprafață de 6,7 ha, din redacția proiectului este imposibil de apreciat nemijlocit fixarea în spațiu a porțiunii de teren afectată de prevederile proiectului.

La nota informativă a proiectului este anexat „Studiu de fezabilitate privind crearea subzonei economice libere în localitatea Pîrlița, raionul Ungheni în componența ZEL Ungheni-Business” în care se reprezintă în mod grafic localizarea porțiunii de teren vizată de proiect în cadrul terenului cu nr. cadastral 9261311.004. Deși Studiul este detaliat și individualizează grafic terenul vizat de proiect, totuși informația din Studiu nu poate înlocui legea și nu poate înlătura cerințele față de o normă juridică, care trebuie să fie clară și previzibilă. Mai mult decât atât, art. 4 alin. (1) din Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere consacră regula potrivit căreia „În lege vor fi strict determinate hotarele și configurația zonei respective”.

Prin urmare, prevederea analizată creează incertitudine privind porțiunea de teren care urmează a fi inclusă în componența Zonei Economice Libere „Ungheni-Business”, iar la etapa implementării proiectului sunt iminente riscuri de diminuare a integrității instituționale și profesionale. Or, atât timp cât nu este individualizată porțiunea concretă de teren în lege, persistă o incertitudine referitoare la regimul juridic al întregului teren cu nr. cadastral 9261311.004 și posibilitatea comportamentelor abuzive ale agenților publici și a celor privați.

Recomandări:

La art. I din proiect se recomandă să fie individualizată porțiunea de teren cu suprafața 3,76 ha din terenul cu numărul cadastral 9261311.004, astfel încât să poată fi stabilite cu certitudine hotarele Zonei Economice Libere „Ungheni-Business”.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

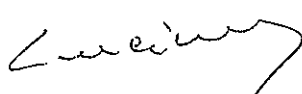
IV. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune transmiterea în folosința Zonei Economice Libere „Ungheni-Business” a unui teren cu suprafața de 2,1271 ha, cu nr. cadastral 9261311.032, amplasat în extravilanul satului Pîrlița și a unei porțiuni de teren cu suprafața 3,76 ha din terenul cu nr. cadastral 9261311.004, amplasat în extravilanul satului Pîrlița.

În proiect au fost identificați factori de risc, deoarece normele elaborate nu individualizează care anume porțiuni de teren de 3,76 ha din terenul cu nr. cadastral 9261311.004 cu suprafața de 6,7 ha urmează să fie inclusă în componența zonei economice libere. Formularea ambiguă a proiectului împiedică atingerea obiectivelor urmărite și poate crea circumstanțe pentru manifestări de corupție.

Prin urmare, autorul urmează să redacteze proiectul prin prisma aspectelor și recomandărilor expuse în prezentul Raport de expertiză anticorupție.

04.08.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciun, Inspector principal

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР ПО
БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-3450 din 24.06.2020

La nr. 18-23-5194 din 18.06.2020

✓ **Ministerul Economiei și Infrastructurii**
copie: **Cancelaria de Stat**

Prin prezenta, cu referire la proiectul de Lege privind modificarea articolului 1 din Legea nr. 1295/2002 privind Zona Economică Liberă „Ungheni-Business” (*număr unic 442/MEI/2020*), comunicăm următoarele.

Proiectul nu conține avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare și sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că redacția proiectului poate suferi ulterior modificări și completări.

În vederea excluderii neconcordanțelor între constatările expertizei anticorupție și prevederile proiectului definitiv, comunicăm că expertiza sus-citată se va efectua conform Legii integrității nr. 82/2017. Potrivit art. 28 alin. (4) din legea menționată, *„Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitiv în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitive înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori – după înregistrarea proiectelor în Parlament ”.*

Reieșind din cele expuse, solicităm expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție, a proiectului definitiv, pentru efectuarea expertizei anticorupție.

Director

Ruslan FLOCEA

MINISTERUL ECONOMIEI ȘI INFRASTRUCTURII AL REPUBLICII MOLDOVA		
Nr. de intrare	7618	
Indexul	" 26 " 06 2020	